

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gid., za pol leta 1 gid., za četrto leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Grof Taaffe †

Bilo je leta 1879., ko je naš premilostljivi cesar svojemu novemu ministerskemu predsedniku grof Taaffe-ju, naročil: „Napraviti mir med mojimi narodi!“ Petnajst let trudil se je potem grof Taaffe, izvrševati to naročilo, in kakor mi mislimo, je to svojo nalogo vestno izpolnoval. Ni ga bilo v Avstriji ministra, ki bi se bil držal tako dolgo na krmilu, kakor Taaffe. Osebnost njegove lastnosti in brezmejno zaupanje cesarja, dajale so mu toliko moči, kakor jih dosedaj še nobeden avstrijski minister ni imel. Znano je, kako je on nad vsemi državnozbornskimi strankami gospodoval in pri svojem ministrovanju razvijal je toliko spretnosti in nadarjenosti, da ga ni bilo poslanca, ki bi se mu bil upal z vspehom po robcu postaviti. Ko se je enkrat nemški nacionalni poslanec Pravde bridko pritoževal, kako hudo se godi Nemcem med Čehi in v vzgled navedel slučaj, da je v nekem češkem mestu eden sam češki čevljarški pomočnik, tri nemške pomočnike naklestil, je grof Taaffe njemu lakonično odgovoril: „Iz tega slučaja se vendar ne sme sklepati, da se Nemcem na Češkem hudo godi, nego le to edino se razvidi, da je dotični češki čevljar moral grozno močan biti, če je on sam tri druge premagal.“ Takih besedi so morali Nemci večkrat od grofa Taaffeja slišati. Sicer je tudi češke poslance pri neki priliki jako prezirno zavrnil; a če grofa Taaffe-jevo delovanje v celoti pregledamo, moramo reči, da Slovanom nikdar ni bil sovražen. Nemški liberalci so njemu hudo nasprotovali posebno v tistem času, ko je bil Poljak Dunajevski finančni minister. Le ta je bil „sprehminister“ Taaffe-jeve vlade, in nič Taaffe-jevega vladanja bolj ne karakterizuje, kakor Dunajevski-jev izrek, da se Avstrija da tudi brez Nemcev vladati. Mi Slo-

vani smo pod Taaffe-jem imeli ugodno dobo. Čehi so v tem času dobili, da le eden slučaj navedemo, svojo lastno univerzo; Slovenci pa smo ravno po Taaffe-ju na Kranjskem pridobili v vseh javnih zastopih večino. Baron Winkler je bil Taaffe-jev uradnik in koliko se imajo kranjski Slovenci njemu zahvaliti, se je ob priliki, ko je Winkler stopil v pokoj hvaležno povdarjalo. V dobo Taaffe-jevega vladanja spada tudi delovanje justičnega ministra dra Pražaka. Akoravno so se temeljni državni zakoni že leta 1867. izdali, je vendar ravnopravnost narodov pri sodnijskih uradih še le pred nekaj leti pod Taaffe-jem in Pražakom prodrla. Vsakdo se spominja, koliko hrupa je Pražakova naredba o zemljiških knjigah povzročila po celem Avstriji. Boj proti celjski gimnaziji ni nič proti tistemu viharju, ki je leta 1887. nastal v štajerskem deželnem zboru in tudi v gospodski zbornici. Najpomembnejši nemški možje na pr. Unger, vstajali so se proti Pražaku in Taaffe je bil primoran, poklicati k sebi gospodske zbornice vse škofo in nadvojvode, da se je rešila Pražakova naredba. Taaffe je bil strašilo nemškim liberalcem. Ko so se v zadnjih letih večkrat spreminjala ministerstva, se je večkrat imenoval Taaffe kot zaupni mož cesarja in vselej je spreletel grozen strah zjedinjeno levico. Zdaj pa, ko je ta mož umrl, so nemški časniki polni veselja in niti na grobu ne morejo krotiti svoje jeze, brzojav, kterega je poslal cesar njegovi vdovi kaže veliko žalost, katera našega najvišjega gospoda navdaja nad zgubo zvestega služabnika; in res je naša država s Taaffe-jem zgubila moža, ki bi, če bi se enkrat Badeni moral umakniti, edini prišel v poštev kot ministerski predsednik. Velika zguba je toraj zadela Avstrijo. Tudi mi Slovenci občutimo to zgubo, kajti od vseh vlad, ktere smo do sedaj imeli, je bila Taaffe-jeva še vedno najbolja in

smelo rečemo, da smo še le pod Taaffe-jem dobili vso politično veljavo, katero sedaj mi, ta maloštevilni narod, uživamo. V dolžnost si toraj moramo šteti, se vedno spominjati tega moža, ki bo v zgodovini našega narodnega napredka zavzemal vedno odlično mesto, akoravno ni bil našega pokolenja. Zatoraj slava Taaffe-jevemu spominu!

Kranjske deželnozbornske volitve.

Naravno je, da vsi Slovenci ob narodni meji obračajo svoje poglede na Kranjsko, ki je jedina pokrajina, kjer imajo Slovenci nekaj veljave, kjer bi lahko napredovali, ako bi bili složni. Dogodki ob poslednjih deželnozbornskih volitvah so pa jako užalostili zlasti štajerske Slovence. Volitna borba je večkrat prekorščevala meje dostojnosti, lagalo, obrekovalo in razvnelo se je, da je bilo groza. To je posebno obžalovati sedaj, ko je bilo nekaj upanja, da se zopet zjedinijo slovenski poslanci na Dunaju. Taka borba doma pa ne bode dopuščala važnega dela na Dunaju in to bode v kvar vsemu Slovanstvu.

Naš narod je majhen, šteje po pravici dva milijona duš in živi v neugodnih političnih in gospodarskih razmerah, zato se bi pa pri nas ne smeli tako cepiti v razne stranke, kakor drugi narodi. Nemci si lahko dovoljujejo luksuz, da se dele v konservativce, liberalce, krščanske socialiste i. t. d., ker jih je mnogo več in se jim ni treba bati za narodni obstanek, ter že uživajo vse narodne pravice. Kako drugače je pa pri nas, tu se moramo boriti leta in leta le za jedno samo srednjo ali ljudsko šolo.

Korist od našega mejsebojnega boja imajo tako le Nemci. Pred desetimi leti se je mislilo, da kmalu Nemci ne bodo več imeli nobene be-

LISTEK.

Nekaj zgodovinskih črtic iz francoske revolucije s posebnim ozirom na Celje.

Po raznih virih sestavil Kovačev.

Vsa dežela v' eni sozi
Plava revna od nadlog,
V' kerc vsadli so Francozi
Njo od glave no do nog.

Krempf, Dogd. štaj. zemle. str., 214.

Hude so bile sicer rane, ktere so v teku mnogih let vsekali ljuti turški trinogi štajerskim prebivalcem, a bile bi se vendar končno le zacelile, če bi jih ne bili z nova začeli neusmiljeno rezati drugi, novi sovražniki, prostosti željni Francozi.

Ker vsak domoljub želi kaj več poizvedeti iz onih časov o svoji domovini, ko še njega ni bilo na zemlji, zato gotovo vstrežem cenjenim čitateljem „Domovine“, ako jim tudi izza časa francoskih prevratov nekaj zgodovinskih črtic podam, posebno onih, ki so kakor koli v dotiki s celjskim mestom in njega okolico.

Po Francoskem se je začelo posebno v preteklem stoletju hudo rogovilenje, iz katerega se je rodila prekucija, ki je imela toli žalostnih nasledkov. Stiskano priprosto francosko ljudstvo je sicer gojilo sladke nade, da mu prinese revolucija zlate čase, pa kako se je varalo, pokazalo se je kmalu in se še nekako tudi sedaj kaže. Zaslepljeno ljudstvo si je sicer mislilo, da je le v svobodi prava sreča doma in da zagotovi le prostost boljšo prihodnost, pa prepričalo se je, žal, le ravno v nasprotnem.

Kako zelo ga je prekanila navduševalna misel, da se jim bodo hitro tudi drugi narodi pridružili ter se z njim borili za prostost, zakaj nikdo se jim ni pridružil in to jih je še bolj razkačilo, da so se takoj oborožili ter pričeli krvave boje s sosednimi državami.

Tudi Avstrijancem so žugali hudi časi, ktere je doživel posebno Franc I. ali kot nemški cesar Franc II.* Za časa njegovega vladanja se je pričela huda vojska v katerej so Avstrijanci nad 20 let prelivali kri in se neumorno borili za blagor očetnjave.

Kakor vse druge avstrijske dežele, zadeli so tudi Štajersko hudi udarci teh krvavih bojev,

* Našo državo je vladal Franc od l. 1792—1835.

katere je posebno tudi občutilo Celje in njega okolica. Ne samo, da so pošiljali prebivalci svoje sinove na bojno polje, ampak Francozi sami so se priklatili na Štajersko ter so ponavljali nečloveške čine svojih nevernih prednikov, divjih Turkov.

Prvokrat so se priklatili Francozi v Celje 9. aprila 1797. leta. Glavni boji imenovanega leta so se vršili na Italijanskem, kjer so posebno Avstrijanci zelo trpeli.

Ko so namreč Francozi pokazali svoje divje obnašanje pri napadih, so se različni narodi prestrašili, so spremenili svoje sklepe ter se začeli približevati napadnikom, tako, da so slednjič le Angleži in Avstrijanci ostali na bojnem polju, nasproti mnogobrojnim francoskim četam.

Že dne 2. sveč. istega leta so se morali Avstrijci, ki so poprej že trikrat srečno odvrnili divje napade Francozov na Mantuo, z mestom vred udati radi raznovrstnega pomanjkanja in radi drugih stisk, ki so jih dan na dan obiskovale, najhujši je bil glad, ki je mučil uboge vojake. Že dalj časa so se hranili le s konjskim mesom in z bornim kruhom. Razun tega je morila soparica in pa kuga brez vsega usmiljenja tako, da ni bilo druge pomoči kakor udati se

sede v kranjskem deželnem zboru. Leta 1883 je že le malo manjkalo, da niso Slovenci zmagali pri deželnozborski volitvi v skupini veleposestva. Prav lahko bi že danes imeli Slovenci to skupino v svojih rokah, da se je vzajemno na to delovalo. Toda prišlo je drugače. Domači razkol je pripomogel, da imajo Nemci sedaj večjo veljavo na Kranjskem, kot so jo imeli pred dvanajstimi leti. Brez njih nobena narodna stranka nima večine in ker sta preveč trmasti in trdovratni, da bi se med seboj pobotali, morate se obračati do Nemcev za pomoč. Nemški glasovi odločujejo pri izvolitvi deželnega odbornika iz vsega zbora. Lahko si mislimo, da si znajo Nemci izvrstno izkoristiti njim ugodni položaj. Gospodarji so tako rekoč v deželi. Jedina realka, ki jo imajo na Kranjskem, je nemška, slovenščina na njej niti obvezni predmet ni za vse učence. Da je to sramotno, še omenjati ni treba. In prizadevanje, da bi se uvel slovenski učni jezik na višji gimnaziji je dozdej bilo zamanj, a sklep o napravi jedino slovenskih uličnih napisov v Ljubljani se ni mogel izvršiti vsled upora deželnega odbora. Vsemu temu se pa ni čuditi, ker imajo Nemci tako ugodno stališče da, vedno dobè ljudij, ki so jim na uslugo. Da bi Nemcem odvzeli skupino veleposestva, na to se niti resno več ne deluje, da si gre le za nezatno število glasov. Podobno je, kakor bi se bali Nemcem zameriti.

Surova agitacija pri volitvah, hujskanje proti raznim stanovom, je obžalovanja in obsojanja vredno. Če pomislimo kam pridemo, ako ljudstvo zgubi vse spoštovanje do duhovščine, odvetnikov, notarjev, zdravnikov i. t. d., da bode v njih videlo le pijavke, ki se rede od kmetiskih žuljev. Potem je konec sedanjemu društvenemu redu. Naravno je, da na to delujejo socialni demokratje, a da se poštene slovenske stranke poslužujejo že tacih sredstev pri agitacijah, je pa naravnost neumevno. Dotičniki bi se gotovo zgrozili, ko bi pomislili na posledice, ki jih utegne imeti tako brezvestno početje.

Narodna stranka je v kmetiskih občinah popolnoma pozebla. Tega pa ni le krivo agitovanje katoliške stranke, temveč tudi malomarnost narodne stranke same. Pri nas na Štajerskem Slovenci sklicujemo shode, da poučujemo narod, le tako ga obdržimo na svoji strani. Narodna stranka je pa ves čas lepo roke križem držala, zanašajoč se, da bodo že vse storili zanjo nekateri privrženci po deželi. Katoliška stranka je pa vedno sklicevala shode, razlagala svojo politiko in je naravno, da je ljudi dobila na svojo stran. Tisti časi so minoli, ko so se iz središč kar lahko volilcem kandidatje vsiljevali, sedaj mora vsaka stranka iti mej narod, ako hoče vspevati. Minole deželnozborske volitve so za kranjsko narodno stranko lahko dober nauk in bodo le njej v korist, ako se bode ravnala po tem nauku.

Tolažba, da ima razumništvo na svoji strani, ni dosti vredna. Z razumništvom in kapitalom se je vedno ponašala zedinjena levica, a vzlic temu je močno propala. Razumništvo je važni

del naroda, a v politiki dobi še le pravi pomen, ako je z drugimi deli naroda v tesni zvezi. Če narodna stranka ne bode pokazala večje agilnosti, utegne jo doleteti usoda Staročehov. Ti so tudi pred šestimi leti pri volitvah v deželni zbor zgubili kmetске občine, obdržali pa mesta z razumništvom, a letos so pa še mesta zgubili. Na priljubljenost svojih vodij in njih zaslug naj se nobena stranka preveč ne zanaša, priljubljenost se hitro zgubi, zasluge se pozabijo.

Mi končujemo ta članek z željo, da se kmalu nasprotja na Kranjskem poravnajo z mejsebojno prizanesljivostjo, dokler ne bode škoda od mejsebojnega boja prevelika, da Kranjsko postane vsaj moralična opora vseh Slovencev, da se bodemo zopet mogli zedinjeno boriti proti našemu skupnemu sovražniku za naše narodne pravice, pa tudi za gospodarski napredek našega naroda.

Interpelacija

državnega poslanca dr. Gregoreca in drugov na justičnega ministra v seji dne 27. novembra 1895.

Dne 12. nov. t. l. končal je v budgetnem odseku sedajni gospod justični minister svoja izvajanja z nujnim apelom na vse stranke: „da bi se sodnijski stan ne vlačil v narodna nasprotstva in da bi se ga ne zaviralo v njegovem težavnem in odgovornem poklicu“. Dobro! Toda tudi sodnijski stan ne sme strastno segati v politični boj in narodna nasprotstva poostri kakor imajo to navado nekateri sodniki v okrožju višjega deželnega nadsodišča graškega. V dokaz temu naj služi od mene dne 19. julija t. l. na tedajnega vodjo just. ministerstva žalibog brez vspeha stavljena interpelacija, v kateri sem vprašal, je-li just. ministerstvo voljeno odkazati sodnemu adjunktju dr. Wokaunu drugo bivališče, v katerem ne bode od njega tako sovražnim Slovincem pravice govoril.

Od tedaj pa se je sledeče zgodilo: C. kr. adjunkt dr. Wokaun — ud vseh nam sovražnih društev ter odseka za znano bismarkovanje — provzročil je ustanovitev novega bojnega društva proti Slovincem, ki smo v veliki večini v okrožju celjskega okrožnega sodišča. To društvo izdalo je — glej „Tagespošto“ št. 319 od 18. novembra 1895 — oklic na „Allddeutschland“ v katerem vabi k boju proti najljutejšim sovragom — Slovincem, proti slovenskemu stvoru (slov. gimnaziji), da se mesto Celje reši pred slovensko nevarnostjo in silo in s tem ohrani most do Adrije, ki je vedno bilo in mora ostati, nemško morje. Pri osnovalnem zborovanju pobijal je dr. Wokaun z vso strastjo kulturna prizadevanja Slovencev, trdil je, da smo okrajni zastop vsled nekega čudnega tolmačenja postav pri upravnem sodišču, torej takorekoč nepostavno v roke dobili, in imenoval slovensko gimnazijo agitacijsko središče, duhovnike pa agitatorje in fanatike.

Samo ob sebi je umljivo, da mora tako fanatično vedenje c. kr. sodnega adjunkta povz-

ročiti največje nezaupanje v nepristranost sodnijskega stanu. V boljše pojasnilo še to-le: Odvetnik in deželni poslanec v Celji g. dr. Dečko, bil je v „Deutsche Wacht“ psovan kot dr. Zguba. Tožil je odgovornega urednika zaradi prestopka po § 496. kaz. zak. C. kr. okrajno sodišče v Celji našlo pa je v tej besedi „pregrešek, ki se mora strogo kaznovati in ki spada pred porotnike, in se je proglasilo nekompetentnim. Ta sklep pa je c. kr. okrajno sodišče razveljavilo in okrajnemu sodišču naročilo, da mora soditi, ker je „brezdvoma razžaljivi primek dr. Zguba“, če se ne navede nobenih dejstev, psovanje.

C. kr. okrajno sodišče je torej moralo soditi, pa sedaj naenkrat ni več našlo nič kaznjivega na tej besedi. Privatni tožitelj pritožil se je pri c. kr. okrajnem sodišču. Pri apelni obravnavi spoznalo pa je to sodišče, ki je nekaj časa poprej izreklo, da je c. kr. okrajno sodišče kompetentno, nasprotno, da c. kr. okrajno sodišče ni bilo kompetentno. Urednik je bil oproščen. Apelni senat obstal je iz gospodov: „Reitter, Balogh, Schäfflein in Wokaun. V ožigled takih dogodkov stavijo podpisanci vprašanje: Jeli justični minister voljen:

1. svojo pozornost obrniti na takšne za Slovence neznosne razmere pri okrajnem sodišču celjskem.

2. omogočiti, da se potrebno zaupanje v popolno nepristanost sodnijskega stanu pri Slovincih zopet vrne, ker je sedaj po opisanih dogodkih močno omajano.

Dunaj, 27. novembra 1895.

Dr. Gregorec, Vošnjak, Nabergoj, Spinčič, Dr. Laginja, Dr. Gregorčič, Biankini, Perić, Dr. Pačak, Dr. Engel, Dr. Tuček, Kaftan, Formanek, Pfeifer, Purgart, Kulp, Dapar, Sokol.

Celjske novice.

(Okraj. šol. svet celjski) je v svoji seji dne 29. novembra t. l. napravil ternopredlog za učiteljsko službo na celjski okoliški šoli, priporočal definitivno nameščenje podučiteljskih služb v Vojniku, Št. Pavlu in Dramljih; imenoval g. Al. Schmidta zač. podučiteljem v Št. Pavlu, pregledal in odobril proračuna raznih krajnih šol. svetov, ugodil rekurzu občine Velika Pirešica zoper sklep krajnega šolskega sveta v Gornji Ponkvi; izrekel na podlagi poročila g. c. kr. okr. š. nadzornika pismeno zahvalno priznanje za izvrstne učne uspehe šoli šolskih sester v Celji ter šoli v Št. Pavlu, g. A. Brezovniku pa za njegov izvrsten referat pri letošnji uradni konferenci v Celji. Spoznal, da se naj napravi zaradi razširjenja celjske okol. šole samo prizidek k sedajni šoli, mesto da bi se stavilo čisto novo šolsko poslopje.

(Zdravniško društvo.) V kratkem času se vstanovi posebno društvo slovenskih zdravnikov za Spodnji Štajer, ki bode stopilo v dotiko z enakim hrvatskim društvom. Glavni namen novega društva bode, gojiti medicinsko znanje i

sovražniku. Med vojaki, ki so bili žrtve kuge in lakote je bil tudi slovenski polk iz Kranjskega *

S padcem Mantue pa se je Francozom, ktere je vodil bojeviti vojskovodja Napoleon Bonaparte tako rekoč odprla pot na Avstrijsko, ktero so tudi kmalu nastopili. Poprej pa, ko se je napotil Napoleon proti Avstriji, je še obiskal s svojimi vojniki druga laška mesta, dokler ni sklenil miru s papežem v Tolentinu. Na to pa se je začel pomikati proti avstrijskim deželam, da še tudi tukaj premaga svoje nasprotnike, ki se mu bodo morda postavili v bran. Že meseca sušca istega leta je prekoračil Taljament in je kmalu pridrl na Goriško, a že tukaj se je pokazalo, da ne bo manjkalo ovir, ktere bode moral odstraniti, ako hoče izvršiti svoje sklepe.

Prvi, ki ga je prepričal, da ni tako lahko priti s sovražnimi nameni na Avstrijsko, je bil hrabri avstrijski nadvojvoda Karol. Zato je začel Bonaparte pomišljevati, kako bi najvspešneje deloval, da bi se tudi tega nasprotnika kmalu odkrižal. Razdelil je svoje vojščake v tri čete ter je poslal prvo pod vodstvom Jouberta na Tirolsko, drugo pa pod vodstvom Massene proti

Koroškem. Tretjo četo je vodil sam in je hotel Karola napasti, ki se je mudil blizu reke Taljamenta. Predno so pa čete odišle, je Bonaparte še enkrat pozdignil glas ter svoje vojake s prikupljivimi besedami navduševal, češ, da le naj ne omagajo ampak pogumno napadejo sovražnike, ker je zmaga gotovo njihova.* Njegovo navdušeno govorjenje ni bilo zaman. Vojaki so dobili še večji pogum, so se neustrašljivo bližali sovražnikom ter jih divje napadli.

Nadvojvoda Karol je med tem poslal štiri čete v Gradišče, ktere bi naj preprečile Napoleonov prehod čez Sočo. Kmalu na to je poslal zopet nadvojvoda štiri druge čete v Kobarid, ktere so se združile z generalom Köblösom [pri Stupici ob Nadiži. Napoleon pa je poslal precej veliko četo na Čedad, ki se je potem dalje pomikala proti Tolminu. Sam je pa prekoračil že dne 19. sušca Sočo ter je premagal Avstrijance v Gradišču in vzel tudi Trst.

Ko Karol vidi, da je vse bojevanje zaman, zapusti še istega leta meseca sušca Goriško ter se poda skozi Ljubljano v Beljak na Koroškem.

* Dr. J. B. Weiss, Lehrb. der Weltgesch. IX. 1. S. 437.

Francozi pa so na to posedli Gorico ter se utaborili pod generalom Muratom na Lijaku.* S padcem Gorice se je pričela francoska vlada na Goriškem. Hitro se je cela dežela organizirala po volji Napoleona in njegovih generalov.

Nadvojvoda Karol se ni dolgo mudil v Beljaku, Avstrijanci so sicer hoteli še enkrat poskusiti srečo ter z nova napasti sovražnike, ki so se vedno bolj bližali Beljaku in 22. sušca že grad oblegli. Vendar pa so jih Francozi premagali, vzeli grad ter ga razrušili. Na to so planili na Trbiž ter tudi tukaj Avstrijance popolno premagali in se vedno bolj bližali glavnemu mestu Avstrije. Predno pa so dospeli na zaželjeno mesto, so morali še marsikaj prestati.

Po za Francoze srečnem obleganju Beljaka je razposlal Napoleon svoje čete na več strani, med drugim tudi na Štajersko. Sam pa je pisal nadvojvodi, v katerem mu je ponudil štiriurnega primirja. Karol pa ni hotel v tem nič slišati, ker je pričakoval zdatne pomoči. A Francozi so vedno hujše napadali njegove čete, posebno Massena jim je vedno sledil s svojo četo in se pomikal vedno dalje po Štajerskem tja do Knitelfelda.

* S. Rutar, Pokn. grof Gor. in Grad. št. 102.

izobražbo ter odbijati surove napade kruhoborskih nemškutarskih zdravnikov. Da je društvo potrebno, pričajo živo napadi na vrla Slovenca dr. Prauseisa in dr. Šukljeta v Celju, ter prikrito delovanje nasprotnikov proti dr. Švabu v Št. Pavlu pri Boljski.

(G. dr. Hinko Šuklje), ki se je pred par meseci naselil v Celju, je nenadoma nevarno zbolel. Upamo, da se mlademu zdravniku, kateri se je v kratkem času, kar je v Celju, pokazal kot izvrstnega, vestnega zdravnika, in kateri si je ve del hitro pridobiti občo zaupanje, zdravje kmalo povrne.

(Vabilo) na „Miklavžev večer“, kterega priredi „celjsko pevsko društvo“, dne 5. grudna 1895. v čitalnih prostorih. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Za člane po 20 novcev, za nečlane po 30 novcev: za rodbino do 3 oseb 1 krono, za več 1 gld. (Opomba.) Kdor hoče ta večer koga po sv. Miklavžu obdarovati, naj odda dotična darila, na ktera se mora zapisati tudi ime obdarovanca, najkasneje do 6. ure zvečer tistega dne čitalniškemu slugi. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor. Velecenjene celjske narodne rodbine opozarjamo posebno na ta večer, naj se ga vdeleže z otroci polnoštevilno ter skrbe za to, da pridejo otrokom namenjena darila svetemu Miklavžu pravočasno v roke ter da olajšajo s tem odboru, kateri si vsestranski prizadeva, prirediti otrokom in odraslim obilo zabave, vkljub temu, da mu povzroča vse to obilo stroškov, kateri naj bi se iz prebitka tega večera pokrili.

(Poštni kontrolor) v Celji, g. Ivan Prohaska, je premeščen v Maribor.

(Občni zbor „Celjskega Sokola“) bode — ker se zadnjič radi raznih zaprek ni vršil, — v soboto dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer v čitalnični dvorani.

(Nov meščan.) Naselil se je v Celji, dobroznani akademični slikar g. Iv. N. Gosar. Dela, katere je razstavil do sedaj kažejo spretnost in fini okus slikarja. Priporočamo ga velečastiti duhovščini za napravo cerkvenih slik, kakor tudi slavnemu občinstvu za slikanje portretov.

(Šole v Ljubečni ni potreba.) Znano je, da je imel prejšnji okrajni nadzornik Ambroschütz manijo, kjer le mogoče, ljudem kako novo šolo vsiliti, brez ozira ali je potrebna ali ne. Tako nepotrebna šola bi se imela staviti v Ljubečni pri Vojniku. Ljudstvo je svojim zdravim razumom spoznalo koj, da take šole, ki bi stala svojih 10—15 tisoč ni treba, ter so se vdeleženci obrnili za svet in pomoč na gosp. dr. Ivana Dečko v Celju, kateri je z mnogimi rekurzi zgradbo šole toliko zavlekel, da je bilo konec Ambroschützove vlade in konec nemškutarske slave v okrajnem šolskem svetu celjskem. Na nove, stvarno utemeljene predloge gg. dr. Dečka in Brezovnika v okrajnem šolskem svetu celjskem na deželni šolski svet in ministerstvo, dovolilo je ministerstvo za uk in veronauk konečno, da se cela zadeva še enkrat preišče, ter daljava od šol v Vojniku, Celju in Teharjih pre-

meri. To se je zgodilo, in sedaj se je pokazalo, da ta šola, s katero je Ambroschütz hotel naše vže itak s plačili prek preveč obloženo ljudstvo obremeniti, ni potrebna. Občina Škoflaves je toraj lahko vesela, da se je tako odkrižala velikega nepotrebneplačila, ter zaslužijo gospodje, ki so pri tem tako uspešno pomagali, vso priznanje in zahvalo občanov iz Škoflavesi.

(Občino Sv. Krištof nad Laškim) je „Domovina“ ob svojem času odločno grajala za to, ker so odborniki pritrdili nepremišljenemu predlogu župana Simončiča in nekega Hofbauerja, predlogu namreč, da se naj uvede in razširi poduk v nemškem jeziku v šolah občine Sv. Krištofa. Poduk v tujem nemškem jeziku je gola neumnost in obžalovanja vredno trapanje in mučenje otrok, ter zguba zlatega časa. Otroci se tujega jezika v ljudski šoli ne nauče; saj skušnija kaže, da nikjer, kjer koli nemščina kraljuje v ljudski šoli, se niso dozdej še otroci naučili nemški govoriti. Sv. Duh pa menda tudi ne bode ravno otrokom občine Sv. Krištofa razsvetil glavice tako, da bodo ti edini na vsem Slovenskem v ljudski šoli se na mah navzeli nemškega jezika toliko, da bodo govorili nemški gladko, kakor bi človek kruh rezal. — Sedaj pa skuša nek nam znani Janezek, h kateremu sta se zatekla Simončič in Hofbauer, njedve oprati v celjskem nemškem lističu, češ, kako modro dejanje sta ta dva storila, kajti slovenščina je za nič, pa že čisto za nič, k večjemu za takega, ki pometa ceste po mestih. S slovenščino se baje nikamor ne pride. No, mi pa vidimo, da ta „prerok“ vkljub vsi svoji nemščini ni prišel dalje, kot menda tam kje od Št. Jurja do Celja, in goreča prijatelja nemščine Simončič in Hofbauer še tudi nista s svojo nemščino prevandrala celega sveta in kruha tudi nista nikjer drugje našla, kakor edino le na slovenski zemlji. In ta nemški „modrijan“ Janez išče tega ljubega kruheka tudi le na slovenski zemlji, kjer še mnogi kmetje po nepotrebem zahajajo k njemu. In če bi porabil ta „modrijan“ svojo nemščino, prijel potni les in dal torbo na ramo ter odvandral „čez tri gore zelene“ in „čez tri vode studene“, tje kam v deveto deželo iz slovenske zemlje, se gotovo ne bo jokal za njim ne en slovenski kmet, pač bo jih sto in sto, kateri ga bodo še dolgo pomnili in vedeli za kaj, veselo vzdihnili: Hvala Bogu, da je vendar enkrat šel! —

(„Slovenski Gospodar“) v Mariboru prinesel je v svoji zadnji številki od preteklega četrtega dne 28. nov. t. l. med „Raznimi stvarmi“ naslednjo notico:

(G. Schmidlov naslednik.) Spoštovane bralce opozarjamo v današnjem listu na naznanilo tvrdke G. Schmidlov naslednik, k „škofu“ v Celji, ker si je s solidnim poslovanjem najpopolnejšo zaupanje pridobila in torej prav mnogi ondi kupujejo, zaradi česar to tvrdko s tem priporočamo.

Ta notica, s katero se bralci „Slov. Gospodarja“ opozarjajo na plačan inserat v istej številki, iznenadil je vse narodne kroge. Tvrdka Schmidl in Comp. prišla je predlani v konkurz, ter je bilo dolgov prilično nad 200.000 gld. tako, da

upniki pri tej tvrdki zgubijo menda nad 150 000 gld. in je bil G. Schmidl zarad krive 6 tednov v zaporu. Kedo je „G. Schmidlov naslednik?“ Mi vidimo v prodajalnici te tvrdke vedno iste ljudi, kakor pred konkurzom. Mi vemo, da je G. Schmidl bil vedno odločen nasprotnik slovenske narodne stranke in pravic slovenskega naroda. Vprašamo se toraj preseneteni, kako pride slovenski, narodni časopis do tega začudenje vzbujajočega izrednega priporočila. Očito je bil „Slovenski Gospodar“ krivo podučen, ako je v uredniškem delu priporočal slovenskemu občinstvu to tvrdko. Mi Slovenci nimamo nobenega vzroka te trgovine posebno priporočati, ne iz narodnega, ne iz gospodarskega stališča. Na to priporočilo „Slovenskega Gospodarja“ torej ne sme slovensko občinstvo čisto nič dati. Mi imamo v Celji trgovce z man. blagom, naše ljudi, ki so nam Slovincem prijazni, kakor na primer K. Vanič, A. Mlinerič, katera se v vsakem oziru lahko merita s tvrdko G. Schmidlnov naslednik. Nemci nikjer, posebno v Celji ne podpirajo Slovencev, ter Slovence v obče samo tedaj obrajtajo, kedar jim denar prineso. Drugače pa nas sovražijo in zaničujejo, kjer in kolikor le morejo.

Spodnje-štajerske novice.

(Presvetli cesar) je daroval po 70 in 50 gld. ognjegasnim društvom v Starem trgu, v Cerkovcih, v Žikoli, Velikem Kamnu in na Planini.

(Premembe pri č. duhovščini.) Zupnija v Šmarjeti pri Rimskih toplicah se je podelila č. g. Edvard Janžeku, župniku v Sevnici.

(Šentjur ob južni železnici.) Dne 24. novembra vršilo se je v prostorih g. Rudolf Dobovišek-a letno občno zborovanje ženske podružnice sv. Cirila in Metoda. Akoravno se je zborovanje začelo še le ob 6. uri zvečer, bili so že veliko časa poprej vsi prostori z občinstvom tako napolnjeni, da oni gosti, ki so pozneje prišli niso skoraj dobili več prostora. Ljudstva je bilo toliko, da se je kar trlo. To je sijajni dokaz, kako priljubljena je ta podružnica ne samo pri šentjurskem občinstvu ampak v celi njega okolici. Zborovanja udeležilo se je tudi veliko gospodov duhovnikov, posebno pa obče priljubljena župnika iz Ponkve in Kalobja, in se je posebno izkazal ponkovški gospod župnik po svojih jedratih do srca segajočih govorih. Zborovanje se je vršilo, kakor predpisujejo statuti, in občni zbor ni imel nikakoršnega vzroka v odboru napraviti kake spremembe. Volil se je stari odbor tudi za leto 1896 in s posebnim navdušenjem sedajna predsednica mnogo zaslužena gospa Antonija Kavčič, katera to mesto že zaseda od poroda šentjurske ženske podružnice in ktera je temu društvu tudi kumovala pri krstu. Ta izvolitev starega odbora je najlepši dokaz za to, da je znal in bode znal tudi za naprej ta odbor svoje naloge natančno spolnovati. Po dovršenem občnem zborovanju iznenadil nas je odbor s tako imenovanim „Glückshafen“ obstoječim iz več kakor stotero lepih in pripravnih dobitkov, kateri so se po izžrebanju

Nadvojvoda Karol je med tem prišel v Judenburg, kjer je 3. aprila prenočil. Tukaj mu je zopet Napoleon dne 7. aprila pismeno ponudil primirje. Pa Avstrijanci, posebno Tirolci, so hitro spoznali zvite namene Napoleona in mu niso hoteli zaupati, ampak so vsakokrat približajoče se francoske čete napadli ter jih zapodili. Pogumne Tirolce so hoteli tudi Dunajčani posnemati; zato so bili pripravljene, bojevati se za domovino in vladarja do zadnjega zdihljeja. Čehi, Moravci, Hrvatini in Ogrini so že komaj čakali cesarjevega povelja in so bili takoj pripravljene planiti na sovražnika.

Med tem pa se je oglašil cesar ter je sklenil z Napoleonom 6 dnevno primirje, katero pa ni bilo vsem Avstrijcem po volji. Za časa tega primirja se je podal Napoleon v Gradec ter je skušal prebivalce za-se pridobiti in jih premotiti, da postanejo cesarju nezvesti.* Kljub vsemu prigovarjanju pa le niso prelomili blagi Gradčani zvestobe do svojega vladarja.

Napoleon se je videč novo nevarnost, takoj začel pogajati, da se sklene mir, kar se je tudi dne 18. aprila v Ljubnem zgodilo; ta mir je bil

pozneje meseca oktobra istega leta z nova potrjen in proglašen. Avstrija je dobila od Francozov vso beneško državo. Za časa teh bojov so francoski vojaki obiskali prvokrat Savinjsko dolino in si ogledali celjsko okolico in njen biser, starodavno Celje. Prikazalo se je že na Cvetno nedeljo 9. aprila leta 1797. pred Celjem nekaj francoskih vojakov a v tako malem številu, da so se celo pred kmeti zbal, ki so, vračajoč se od službe božje, nosili blagoslovljene oljkine vejice v rokah. Nekolico dni pozneje pa so prihrumele štiri velike čete Francozov, so ropale po mestu in okolici ter se končno pomikale dalje proti Kranjskem. Prebivalci v celjski okolici so bili zelo poškodovani vsled tega obiska besnih Francozov, ko so plenili in ponesli seboj, kar so našli ravno tako kakor nekdanji krvoločni Turki. Škoda, ki so jo ta čas naredili Francozi v Celji, se je cenila na 4144 gld. 28 kr.

Leta 1799. so zopet hodile vojaške čete po Celji. Začela se je namreč z nova vojska s Francozi, v katerej so bili Avstrijanci združeni z Rusi s prva srečni. Avstrijska vojska je štela 85.000 vojakov, Francozov pa je bilo v Italiji okolo 116.000, ktere je vodil nadpoveljnik Šerer. Avstrijske čete so se pogumno bojevale v Italiji

ter zabranile divje napade Francozov, ki so hoteli planiti na Avstrijsko. Vendar pa bi bili kljub svojej hrabrosti skoraj zgubljeni, ker jih je Šerer nenadoma napadel pri Pastrengu in si tako pridobil prehod, a ta njegova sreča je kmalu otemnela zakaj 5. aprila je bil pri Magnanu premagan; 4000 Francozov je bilo vjetih, okolo 5000 pa ranjenih in umorjenih. Šerer se je na to odpoval poveljstvu, na njegovo mesto pa je stopil Mareau.

Že pred to vojsko je pa prišel na Dunaj mož, ki je bil nada vseh Avstrijancev, Suvarov, kjer so ga prebivalci z vladarjem radostno sprejeli. Suvarov je bil priden in goreč katoličan in zelo priprost v svojem zasebnem življenju, v svojej velikej gorečnosti za sv. vero in za rimskega papeža, vidnega namestnika Kristusovega tu na zemlji je navduševal in pozivljaj italijansko ljudstvo v boj za pravega Boga. Oče večni pa je tudi rosil svoj blagoslov na njega in njegovo vse delovanje. Mnogoštevilno se je pridružilo ljudstvo njegovi zastavi ter se začelo z dobrim vspehom vojskovati s Francozi; premagali so kmalu v krvavem boju pri Cassanu Moreau-va. Po tej zmagi se je Suvarov takoj podal v Milan ter si je prisvojil celo Lombardijo; kmalu nato

* Dr. J. B. Weiss, Lehrb. d. Weltgesch, IX S. 459.

razdelili. Ti dobitki, katere so šentjurski narodnjaki darovali, in se potem izžrebali, so pripomogli, da je bil gmotni uspeh jako sijajen. Nabralo se je namreč na letnini in listkih 102 gl. 58 kr., kar je za šentjurske razmere jako veliko. Res dobro bi bilo, da bi se ženska šentjurska podružnica združila z moško, ter da bi skupno v predpustu naredile eno veselico, gotovo bi se tudi ta v večji meri obiskala in še imela sijajnejši gmotni uspeh; in gotovo bi se te veselice udeležili tudi oni, kateri so dne 24. novembra t. l. izostali, akoravno so se od vseh strani pričakovali.

(Iz Vranskega) 2. decembra. (Grozni umori.) Ljudstvo je tukaj jako razburjeno. V noči od 27. na 28. novembra t. l. je bil Cene Novak (Uranker) v Trojani z bodalom zavratno umorjen, njegova žena pa smrtno nevarno ranjena. Ona se je branila ter je čisto razmesarjena. Vse to se je zgodilo ob 11. uri po noči, ko so se ljudje podali k počitku. Hiša je tamkaj enonadstropna in zločinec je zlezel po drevesu v prvo nadstropje, kjer je bila spalna soba. Vsled vpitja žene se je potem zločinec zbal ter ni ropal ničesar. Zločinca še nimajo in žena ga popisuje kot popolnoma tujega slabotnega človeka. Včeraj 1. decembra predpoldnem, tedaj pri belem dnevu, se je pa dogodil v bližnji Ločici, četrte ure hoda od vranskega trga, grozen slučaj. Mlinar Martin Trofi, njegova dekla in eden fant, vsi kateri so bili pri hiši, so bili zavratno umorjeni. Proti mraku se je sosedom čudno zdelo, da je pri Trofelnu od predpoldne sem vse zaprto in da kokoši ne morejo priti na svoje počivališče. Šli so tje k hiši, a našli so vse zaprto. Na to so klicali in ko ni bilo nikakega glasu so vdrli v hišo. Tukaj je bil grozen prizor! V kuhinji so našli Martina Trofel-na z razbito glavo kleč naslonjenega, v hlevu pa dekle in fanta ubita in razmesarjena. Zločinec si je poiskal svojo žrtev s sekuro in bodalom in ko je svoje zavratno hudodelstvo izvršil je vse pozaprl ter odnesel pete. Čudno je, da ni nihče zločinca videl ali zapazil. Ljudje so stražili na Vranskem in v okolici celo noč ter so brzojavili v Celje po pomoč za zasledovanje. — Že proti polnoči je prišla žandarska pomoč. Danes došla je pa sodnijska komisija iz Celja. Če se je tudi rop izvršil, bode dognala še le sodnijska preiskava. V Trofelnovi listnici se je našlo neko ležišče, — mogoče od zločinca. Ljudje se bojé, da si bode zločinec poiskal zopet kako žrtev. Trofi je bil precej premožen mož. — Sliši se, da je v zadnjem času neka sumljiva oseba opazovala nekatere hiše okoli Vranskega. Ljudje, bodite previdni ter zapirajte svoje spalne sobe in pregledjte svoje hišne prostore, preden se podate k počitku, da se vam kdo ne utihotapi! Umorilca in roparja iz Trojane in Vranskega prijeli so orožniki ponoči na Sveti Planini. Hudodelnik bil je delavec na Vranskem. Popoldne ga priženejo v Celje.

(V Poličanah) je župnijska cerkev dogotovljena. Četrtek, dne 28. novembra t. l., bila je

v njej ob 10. uri prvič služba božja, katero je daroval g. kanonik dr. J. Pajek.

(Volitve v okrajni zastop slovenjebistriški) so razpisane na 10., 11. in 14. decembra t. l. V torek dne 10. decembra t. l. voli skupina veliko-posednikov. Opozarjamo torej vse gg. volilce velikega posestva, da pridejo sigurno in točno ob določenem času na volišče; naj nikdor ne izostane. Gg. volilci se pred volitvijo zbirajo v gostilni g. Petra Novaka na pogovor.

(V Slovenski Bistrici) se snuje pevsko in godbeno društvo. Pravila so se že sestavila in se bodo v kratkem predložila v potrjenje.

(Učiteljsko društvo v Konjicah) je gosp. Pavla Leitgeba, c. kr. okr. šolskega nadzornika v Celji, imenovalo častnim članom. Odlikovanec je društvo vodil skozi veliko let kot bivši nadučitelj v Ločah. Ko je postal okrajnošolski nadzornik, ostal je na svojem mestu in ob enem še tudi društvu načelnik. Toda razmere v novejši službi so ga prisilile, da se je preselil v Celje. Iz novega bivališča svojega je rečenemu društvu pisal, da mu njegovi opravki sedanji ne dopuščajo društvu več načelovati, pač pa da vendarle želi istemu ohraniti dosedanje naklonjenost in pomoč. Vsled tega si je društvo izbralo novo vodstvo tako-le: Gg. Ludovik Tribnik, nadučitelj v Žrečah, načelnik, Jakob Jurko, učitelj v Žičah, namestnik, Franjo Šnuderl, učitelj v Žrečah, tajnik, in Alojzij Seidler, nadučitelj v Konjicah, blagajnik.

(V Šmihelu nad Mozirjem) dobili so novi srebrni kelih; krasno, umetniško delo hvali svojega mojstra, izdelal ga je ljubljanski pasar g. I. Kregar.

(Sirarska zadruga.) Vrli braslovški živinozdravnik gosp. M. Jelovšek, ki se je na deželne troške poučeval v izdelovanju sira na Švicarskem, povrnil se je v domovino ter upa v Solčavi že prihodnje leto kmete za umno pripravo sira poučiti ter pridobiti, in v ta namen vstanovitvi najprvo sirarsko zadrugo. Marsikateri krajcar bi priromal potem v naše planine.

(Z Nazareta) se poroča: Zlata poroka, redka slovesnost! Tako sta obhajala dva vrla, čvrsta zakonska, Anton in Neža Dobnik v nazareški župniji. Že na večer v soboto odmeval je močnejši strelni grom po divni Savinjski dolini, ki je v nedeljo, t. j. 24. t. m. privabil stotine pobožnega in radovednega ljudstva na prijazni griček k Mariji Nazareški, gledat svatovsko vrsto ter videti običajne obrede ob zlati poroki.

(Priznanje o delovanju savinjske podružnice) „Slov. planinskega društva“, je izreklo mnogo obiskovalcev, zlasti o Kocbekovi koči in novem potu na Ojstrico, ali ustmeno ali pismeno. Med drugimi se je pohvalno izrazil g. c. kr. okrajni glavar dr. Pavel Wagner o stanju toliko Kocbekove kočice, kolikor novega pota na Ojstrico, rekoč, da ni kaj tacega pričakoval. — Kocbekova kočica se je slovesno zatvorila dne 3. oktobra t. l. Letos jo je obiskalo 76 turistov, vpisani so v knjigo tudi 1 vodnik, 1 nosač in 3 lovci, sku-

paj 81. Trije turisti niso vpisani, ker ni bilo pastirja v koči. — V spominsko knjigo v Ljubnem pri gosp. Fr. Petku, se je vpisalo 1895. l. 85, v knjigo pri gosp. Žmavcu pa 27 turistov; mnogo se jih seveda ni nikjer vpisalo. Opomniti je, da neka nemška družba Celjanov (dva Zanggerja, štirje Hopfgarteni in A. Schmitzer pl. Lindentamm), pisala je take stvari v spominsko knjigo „Slov. planinskega društva“, da je starejši gosp. iste družbe dotično mesto izrezal iz knjige. Take šale so — škandal! Od vsakega poštenega turista pa se sploh pričakuje, da ne piše nič nespodobnega in da ne poškoduje spominskih knjig.

(Velika nesreča na Zidanem mostu.) Dne 28. novembra popoldne tresčil je vsled slabega znamenja na plošči, zagrebški vlak na tovrni vlak, ki je prišel od Celja. Močno je bilo pretresenih kacic 40 popotnikov, lahko ranjenih kacic 16, 5 pa težko ranjenih. Najhujše je zadelo krčmarja Venedika iz Stražišč pri Kranji, ki se je bil pripeljal iz Krškega, kjer bi bil skoro dotični vlak zamudil. Temu ste obe nogi zlomljeni; eno mu bode treba baje celo odrezati.

(Tovarna za čokolado pri oo. trapistih v Rajhenburgu) je dodelana. Stroj, ki privaja električno moč iz starega mlina v tovarno, meri 36 konjskih sil.

(Nesreče.) Dne 18. novembra je vozil hlapec gospe Dvornikove v Kozjem, nekaj gospodov v Rajhenburg. Na potu domov se ga je precej navlekel. Ko se je pripeljal do Gluhe peči blizu Kozjega, so se konji splašili, da so kočijo prevrnili in leteli ž njo, da se je skoraj vsa razdrobila. Drugo jutro najde njegov sohlavec na omenjenem kraju njega in konje s prvim delom kočije. Čudo, da se še večja nesreča ni zgodila. Umril je dne 25. novembra Franc Klakočer na Veterniku nad Kozjem. Dva dni poprej je še vozil vino gospej Pirhovej v Kozje. Precej se je napil in močno prehladil. Zapustil je ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok. — Dne 11. novembra je zadel v Radečah posestnik in krčmar na Zidanem mostu, g. Al. Moser, pri nekem ovinku z vozom precej močno ob nakopičeno kamenje, je vsled sunka padel raz voza na tla in si pri tem zlomil roko.

(V Cirkovicah pri Ptujih) imajo v enem letu že tretjega župana. Bržkone nobeden ni sposoben; kajti bilo je več preiskav. Komisar, poslan od deželnega odbora v Gradcu, ni bil nikoli zadovoljen z računi, druga gosposka pa ne z župani.

(V ptujski okolici) iščejo zdravnikov za mestno okolico, za Sv. Urbana, za Sv. Marjeto, Št. Vid, Sv. Lovrenc v Slov. gor., za Ptujsko goro in za Sv. Barbaro v Halozah.

(V mašnika posvečen) je bil dne 26. nov. v Celovcu čast. brat kapucin Maksimilijan Zaplata, poprej Alojzij Zaplata, bivši nadučitelj na Planini. Novo sv. mašo bode pa pel dne 8. decembra na Zavrču.

(Novo žandarmerijsko postajo) dobe pri Veliki nedelji, novo pošto pa pri Sv. Ani na Krembergu.

je zopet hitel proti reki Trebiji, kjer se je vnela tridnevna vojska meseca junija istega leta. Avstrijci združeni z Nemci, Rusi in Kozaki so stali nasproti Francozom, katerim so se pridružili Poljaki. Tri dni je trajala vojska, v kateri so bili zopet premagani Francozi.

Po tem boju je bežal Mureau nazaj v Borchetto, med tem ko je avstrijski voditelj Kaun premagal Turin in Alessandrijo.

Tudi za časa teh vojsk leta 1799. so obiskale vojaške čete Celje. Že meseca junija so prišle štiri čete Rusov na svojem potovanju iz Ogorskega čez Ormož v Italijo tudi v Celje in sicer, kakor poroča celjska kronika, je prišlo 15. junija [2241 mož pod generalmajorjem Kašinom, dne 18. junija 2196 mož pod knezom Wolkonskom, dne 19. junija 4030 mož pod Marovom in dne 22. junija 2557 mož pod Rechbinderjem.

Komaj pa so te čete zapustile mesto, je 15. julija že zopet pripeljal major baron Stachelberg še 205 ruskih vojakov, kateri so mu opešali na potovanju.

Že imenovanej bitki pri Trebiji je kmalu sledila druga nič veselejša za Francoze pri Novi-ju, kjer je francoski voditelj Jourbert sklenil svoje življenje.

Suvarov je na to moral zapustiti Italijo ter iti v Švico, kjer so tudi mnogovrstni nemiri nastali radi francoskih napadov. V Švici ga je že čakal rojak Korsakov z avstrijsko vojsko pod generalom Hotrejem.

Med tem pa so se združili republikanci ter so delali dokaj preglavice in preprečili vse nade, katere je gojil nadvojvoda Karol, kateri je hotel na Nemško, ne da bi počakal Suvarova, kateri se mu je približeval iz Italije. Komaj je Karol odišel, je že napadel francoski general Massena Suvarova, ga premagal ter ga tiral na Nemško. Ob istem času je francoski poveljnik Soutt napadel avstrijske čete ob reki Linti ter jih premagal.

Med tem časom pa se je Suvarov vedno hitreje pomikal proti Sv. Gotthardu, kljub raznim zaprekam, ki so mu jih stavili njegovi vojščaki, tem se namreč ni ljubilo nastopiti tako težavno pot ter prekoračiti visoko goro, zato pa so godrnjali in se vstavljali povelju Suvarovovem. Vendar pa si je ta znal pomagati. Ko je prišel s svojimi 2400 vojaki do vznožja imenovane gore ter so se mu vojaki z nova vstavljali je zapovedal skopati jamo, se je vlegel v njo ter je

ukazal vojakom, da naj živega zakopljejo, zakaj življenje se mu stedi, ker ga nočejo podložniki ubogati; njegovi vojaki so sicer njegovi otroci, a on ni več njihov oče.*

Te resne besede so pretresle uporne vojščake, da so se mu udali ter bili voljni iti ž njim, če treba celo v smrt.

Po dolgi mučni poti je dospel Suvarov onkraj gore in je hotel pričeti s svojimi napadi. Komaj pa se je dobro pripravil, je že zvedel žalostno novico o nesrečnem bojevanju Avstrijcev ob reki Linti. Kamor se je obrnil, povsod je bilo polno Francozov, ki so čakali Ruse ali pa že neusmiljeno streljali po njih, kateri pa so se kljub temu vrlo branili in končno celo premagali nasprotnike.

Suvarov, je hitro odišel, potrj radi žalostnih novic, na Tirolsko, da se tam združi s Korsakovom in potem ž njimi povrne na Rusko nazaj.

(Dalje prihodnjič.)

(V Pekrah pri Mariboru), v teh slovečih vinskih gorah, kjer imajo tudi nasledniki nadvojvode Ivana svoje slavne vinograde, zmagali so Slovenci pri občinskih volitvah. In vendar ima tu nemški „Schulverein“ nemško šolo, seveda le za slovenske otroke, kakor drugod, n. pr. v Sevnici, v Št. Ilju in drugod, kjer koli pač „Schulverein“ dela prepri.

(Ciril-Methodovi družbi) je zapustil svojo hišo 24. novembra v Gradci umrli trgovec Jurij Vrečko. Ta hiša je v Davidgasse št. 1. Pogreb g. Jurija Vrečko-ta je bil na Ponikvi dne 28. novembra in ne 27. — Dne 27. novembra je bil spreved iz Gradca. — O temu možu poročamo prihodnjič obširneje.

(V Gradcu) so bile dopolnilne občinske volitve. Konservativci so se pridružili obrtnikom; sicer pa večina občinskega zastopa ostane liberalna. — Več graških odličnih konservativcev je Dipauliju poslalo zaupnico in izreklo željo da štajarski nemški konservativci pristopijo h katoliški ljudski stranki.

(Pri IX. občnem zboru akad. podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Gradci) se je dne 1. decembra 1895. l. volil naslednji odbor: Frančišek V ad nja l, stud. phil., predsednik; Viktor Kač, stud. med., preds. namestnik; Vladimir Levec, stud. iur., zapisnikar; Matevž Senčar, stud. iur., blagajnik; Pravoslav Pertot, stud. iur., odbornik-namestnik.

„Triglavova“ dvajsetletnica v Gradci. Že dvajset let združuje akad. tehn. društvo „Triglav“ slovenske dijake na graškem vseučilišču. Jako burne čase je moralo preživeti, mnogo ovir premagati, da je od svojega obstanka do sedaj — skozi 40 tečajev — zmiraj častno zastopalo slovenski življenj na graškem vseučilišču in pred graškim občinstvom. Mnogo hrabrih boriteljev odposlalo je v tem času med slovenski narod, kojega pravice zagovarjajo in branijo z neustrašenim pogumom. Gotovo pa se še vsi g. „Triglavani“ z veseljem spominjajo na čase, ko so bivali v veseli dijaški družbi. Mogoče se nekateri od tistega časa, ko so se ločili od vseučilišča, niso več videli. V ta spomin in v to svrhu je društvo s slavnostnim komersom praznovalo svojo dvajsetletnico.

(Graško vseučilišče v proračunskem odseku državnega zbora.) Na vprašanje poslanca Kluna, kaj misli minister storiti z ozirom na dogodke na graškem vseučilišču, (o katerih smo govorili že v našem listu), da se z lepa poravnajo narodna nasprotja mej slovanskimi in nemškimi dijaki ter da se narodnosti mejsebojno spoštujejo. — Naučni minister Gautsch je odgovoril, da je sedanji vseučiliščni rektor ravnal po obstoječi navadi ter povabil ona akademična društva, ki so bila tudi poprej vselej povabljen, ter izjavi, da ti dogodki niso v nobeni zvezi s politiko ter dostavi, da je najbolje, ako se take stvari poravnajo na vseučilišču samem, mej rektorjem in dijaki. Gledé ustanovitve stolice za slovenski jezik na graškem vseučilišču, za katero je govoril posl. Klun, dejal je minister, da bode temu vprašanju obrnil svojo pozornost, da se pa že sedaj oboje predava na vseučilišču. Ali je pa s sedanjim predavanjem vstreženo slovanski mladini, ki je na tem vseučilišču tako mnogobrojno zastopana, to je pa drugo vprašanje?

Druge slovenske novice.

(Gledališki vlak v Zagreb) bode vozil dne 8. decembra t. l. iz Ljubljane ob 6. uri 25 min. zjutraj. Za vsprejem slovenskih izletnikov se je v Zagrebu sestavil poseben odbor, kateremu stoji na čelu gosp. Fr. Arnold, podnačelnika pa sta posl. gosp. Jakčin in intendant gosp. dr. S. pl. Miletić. Za vzprejem se delajo velike priprave. Vožne cene za tje in nazaj so sledeče: Od Ljubljane za 1. razred 8 gld., za 2. r. 6 gld., za 3. r. 4 gld.; od Litije za 1. r. 7 gld. 20 kr., za 2. r. 5 gld. 40 kr., za 3. r. 3 gld. 60 kr.; s Save za 1. r. 7 gld. 20 kr., za 2. r. 5 gld. 40 kr., za 3. r. 3 gld. 60 kr.; s Trbovelj za 1. r. 5 gld. 60 kr., za 2. r. 4 gld. 20 kr., za 3. r. 2 gld. 80 kr.; od Hrastnika za 1. r. 5 gld. 60 kr., za 2. r. 4 gld. 20 kr., za 3. r. 2 gld. 80 kr.; z Zidanega mosta za 1. r. 4 gld. 80 kr., za 2. r. 3 gld. 60 kr., za 3. r. 2 gld. 40 kr.; od Sevnice za 1. r. 3 gld. 80 kr., za 2. r. 2 gld. 85 kr., za 3. r. 1

gld. 90 kr.; od Rajhenburga za 1. r. 3 gld., za 2. r. 2 gld. 25 kr., za 3. r. 1 gld. 50 kr.; od Vidma-Krškega za 1. r. 3 gld., za 2. r. 2 gld. 25 kr., za 3. r. 1 gld. 50 kr.; od Brežic za 1. r. 2 gld. 60 kr., za 2. r. 1 gld. 95 kr., za 3. r. 1 gld. 30 kr. Za dve legitimacije 3. razreda dobil se bode jeden vozni listek 1. razreda.

(Deželnozbornske volitve na Kranjskem). V mestih in trgih zmagala je narodna stranka. Izvoljeni so torej: za Ljubljano Ivan Hribar in Peter Grasselli; za Kranj in Škofjo Loko Viktor Globočnik; za Idrijo dr. Danilo Majaron; za Novomesto-Višnjogoro-Črnomelj-Metliko-Kostanjevico-Krško dr. Ivan Tavčar; za Tržič-Radoljico-Kamnik cesarski svetnik Ivan Murnik; za Lož-Vrhniko-Postojino Josip Lenarčič. Mesto kočevsko je volilo seveda nemškega liberalca, g. Loy-a. Kupčijska in obrtna zbornica je izvolila dva narodna poslanca gg. J. Kersnika in Perdana; veleposestvo pa 10 Nemcev. Razmerje v deželnem zboru kranjskem je torej nastopno: 16 konservativcev, 9 narodnjakov, 11 Nemcev in g. knezoškof, ki ima virilni glas. t. j. on je že po svojem dostojanstvu član deželnega zbora. V tej sestavi ne bode mogel deželni zbor kranjski v narodnem obziru storiti veliko, ker ne bode jedinstvi. Bati se je celó, da še v gospodarskem obziru ne bode vsled tega veliko storil. Večine nima tudi konservativna narodna stranka, zato bode tudi njen glas le tedaj veljal, kedar bode potegnilo nekaj Nemcev ž njo. Žalostno razmerje za slovensko deželo.

(Prepozno spoznanje) „Razmere v kranjskem deželnem zboru so sedaj take, da nima nobena stranka za se večine in da bodo zopet nemški poslanci imeli jeziček na tehtnici, in bodo odločevali, na katero stran se bo nagibala večina.“ Tako piše „Slovenec“. Teh misli smo bili mi tudi pred volitvami. Te nazore so gojili tudi kranjski Slovenci, vsaj nekateri, a po njih ravnati se noče nobeden.

(Slovensko planinsko društvo) v Ljubljani je izdalo oklic za nabiranje darov, s katerimi bi se postavila kočna na Triglavu, na tako zvani Kredarici, to je, na široki planini pod vrhom Triglava, od koder bi bile le tri četrt ure hoda na najvišji hrib. Ta kočna bi bila najbližja Triglavovemu vrhu, torej najvišja kočna na Slovenskem.

(Starodavne izkopanine) so dobili te dni vinogradniki, ki kopljejo nove vinograde, v Senušah blizu Krškega, namreč 6 lepih piskrov, med temi 2 popolnoma cela s človeškimi kostmi.

(Na Bučki pri Krškem) se bodo 28. dec. t. l. oddajala mizarska dela pri novi šoli.

(Iz Krškega) se nam poroča, da se je ondi ob letnih sejnih lepo uredilo sejmišče in sejmski red. — Vinogradniki letos zopet marljivo rigolajo v celem sodnijskem in v sosednih okrajih, ker pričakujejo v ta namen od države in dežele veliko brezobrestnih posojil, potrebovalo bi se baje okolo 100.000 goldinarjev.

(Rigolanje vinogradov). Ker je bilo vreme v oktobru in novembru jako ugodno, zato so letos v Savski dolini, kakor se nam poroča, veliko novih vinogradov prekopal; to tudi radi tega, ker se nadjamo izdatnih vladnih in deželnih podpor, brezobrestnih posojil in okoli Krškega tudi nevračljivih daril v denarji in trtah.

(Iz novomeških Toplic) se nam poroča, da je v Veliki noči pogorela vas že zopet dokaj popravljena. Hiše so večinoma na novo sezidane in že pod streho. Za lepšo uredbo znamenitih teh toplic se pa ni moglo veliko storiti, ker ljudstvo ni imelo denarja; vsled ljubljanskega potresa pa dežela ni mogla tako pomagati, kakor bi sicer bila rada storila.

(Kako se cigani vojaščine bojé). Dne 27. m. m. so orožniki pritirali tropo 14. mož ciganov v Krško, kateri so s konji barantali, brez potrebnega dovoljenja. Teh 14 korenjakov ni imel na desni roki ni jeden palca. Na vprašanje, zakaj nima nobeden na desni roki palca, so odgovorili, da jim ga mati koj po porodu odstriže, da ga tako stori nesposobnega za vojaščino.

(Premeščen je) preč. gosp. Anton Bolko-
vić c, kr. vojni duhoven iz Sarajeva (Bosna) v Zader (Dalmacija).

(V Postojini) in v okolici bolehajo stari in mladi za nevarno davico.

(Koroško). Na visokih slov. Selah pri Borovlju se je nedavno odprla nemška šola — mučilnica. — Na shodu katol. polit. in gospodarskega društva za Slovence so v nedeljo v Šmarjeti pri Velikovcu govorili gg. Treiber, Rozman, Haderlap, Podgorc. Prišlo je veliko kmetov; na šulferajnski shod v Velikovcu pa ni bilo nobenega.

(V Spodnjem Dravogradu) so te dni slovesno otvorili nov vodovod.

(Goriška slovenska šola). Vprašanje o mestni slovenski šoli v Gorici še vedno ni rešeno in kar čuditi se je, kako tekmujejo vsi odločilni krogi, da nje otvoritev zavlečejo. Slovenci goriški so vsled tega opravičeno razburjeni. Pred kratkim se je vršil zaupni shod slovenskih starišev, imajočih za šolo godne otroke, in ti so sklenili poslati naučnemu ministru rezko pritožbo zlasti glede tega, da hoče mesto slovensko šolo nastaniti v povsem neprimernem poslopju, konec mesta, tako, da bi bila preveč od rok in bi jo otroci ne mogli obiskovati.

(V Gorici) je društvo „Sloga“ zaprlo svojo slovensko šolo, ker ni imelo sredstev, da bi je dalje vzdrževalo. Ministerstvo je na to nakazalo večjo podporo in šola se je zopet otvorila. Tako, vlada ima dobro voljo, mesto pa nagaja?!

(Slovenci tržaške okolice) se potegujejo in bi radi dobili svoje okrajno glavarstvo.

(Desetletnica slovenskega kluba na Dunaji). V slov. klubu se je letos pričelo prav živahno gibanje. Slovenska družba je bila precej številna ob prvem večeru 19. oktobra; predavanje gosp. dra. Murka bilo je velezanimivo. Več kot celo uro je govoril odlični govornik o zgodovini in pomenu češke narodopisne razstave, o kateri je dr. Murko pred kratkim govoril tudi v nemškem društvu „Anthropologische Gesellschaft“ z upravnim vspehom. Drugi večer slov. kluba, pa je privabil toliko starih in mladih na Dunaji živčih Slovencev, da vsi niti prostora niso dobili. — Pri tej priliki se je s petjem, govori in igrami z velikim navdušenjem praznoval desetletni obstanek slovenskega kluba na Dunaji.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji) — I. Augustinerstrasse 7, došli so m. mesec sledeči darovi: Iz Brežic je poslal tamošnji rodoljub, g. Janez Munda c. k. okrajni živinozdravnik, 20 gld., katere so darovali gg. France Gerec, trgovec v Pišecah, 1 gld., Ivan Gerjovič, veleposestnik v Dobovi 1 gld., Franc Gregorevčič, veleposestnik v Malem vrhu 50 novč., France Podvinski, kmet v Globokem 50 novč. Dalje so darovali sledeči gg. v Brežicah: Leop. Schwentner, knjigotržec 2 gld., Josip Šetinc, adv. konc. 1 gld., Tone Matkovič, trg. popotnik 50 novč., Jožef Agreš, vradnik 1 gld., Jožef Sitter, c. k. sodn. pristav 3 gld., dr. Gvidon Srebré, odvetnik 3 gld., dr. France Firbas, c. k. notar in društveni vstanovnik 2 gld., Andrej Levak, veleposestnik 1 gld., Tone Špindler, c. k. knjigovodja 1 gld., Janez Munda, c. k. okr. živinozdravnik 2 gld. 50 novč. — Gosp. Andrej Kragelj, c. k. profesor v Gorici je podp. društvu poslal 10 gld., katere so darovali gg. Franc Ferfila, zas. uradnik in društveni vstanovnik 2 gld., Josef Vidmar, župan v Lokavcu 2 gld., Andrej Krapelj, c. k. profesor v Gorici 2 gld., Gustav Novak, c. k. profesor v Gorici 1 gld., Ivan Presel, trgovec v Gorici 1 gld., France Sivec, učitelj v Gorici 1 gld. Dalje so darovali gg. Borodinov na Goriškem 5 gld., Andrej Pavlič, inženir drž. železnice v Brnu 3 gld., vč. g. Jakob Gruden, bivši župnik, sedaj v Ljubljani 2 gld., slavna posojilnica v Šoštanji 5 gld. — Iskrena bodi hvala vsem blagim darovalcem, osobito pa gg. Janezu Mundi in Andreju Kragelju za nabiranje daril. Dalje darila sprejema: Vč. g. dr. Fr. Sedej c. in k. dvorni kan itd. na Dunaji I Augustinerstr. 7.

Druge avstrijske novice.

(Nadvojvoda Ferdinand d' Este), ki je radi boljšega zdravja bival na otoku Lušin pri Istri, podal se bode na prezimovanje v Egipt, — Presvetla cesarica se je pa podala v isti namen na južno obrežje francosko, kjer je bivala že lani.

(Državni zbor). Veliko govorjenja je bilo te dni v zbornici, ko se je predlagalo, da so nekateri protijudovski poslanci izročili radi razžaljivih govorov sodišču. Pri tej priliki je ta stranka zopet ostro govorila zoper jude in se

veda tudi zoper novo ministerstvo, katero je iz nova izjavilo, da jej oseba Luegerjeva ni bila po volji, da bi jo bilo predlagalo cesarju za župana. Proračunski odsek marljivo razpravlja razne oddelke. Pri naučnem ministerstvu je poslanec Klun pojasnjeval žalostne razmere glede šolstva v Istriji. Povdarjal je potrebo, da se ustanovi v Pazinu gimnazij s hrvatskim učnim jezikom. Posebe je govoril o razmerah glede gimnazijskega posloja v Ljubljani, ki vsled potresa celo ne zadostuje v nobenem oziru vzgojeslovnim določilom, ter zahteval, da vlada nemudoma prične z novo zgradbo, ker so sedanje razmere za dalje časa neznesne. — Proti predlogu Bareutherjevemu, naj se opusti s prihodnjim šolskim letom slovensko-nemški gimnazij v Celji, je govoril dr. Gregorčič, povdarjajoč, da se ima vršiti na srednjih šolah pouk v materinem jeziku in sicer tako, da so abiturijenti zmožni tudi nemškega jezika. Posl. Menger je bil zato, naj se nova gimnazija v Celji opusti, namesto nje naj se pa osnuje nova gimnazija v kakem slovenskem trgu. — Predloga poslanca Bareutherja in Mengerja sta bila odklonjena. — Pri točki o strokovnih in ljudskih šolah je omenil sekcijski načelnik, da se bo poddržavila strokovna šola za lesno obrt v Kočevju. — Dr. Gregorčič je govoril o strokovnih šolah v Mariano, v Gorici in Rončah ter zahteval, da se že vendar jedenkrat osnuje v Gorici ljudska šola s slovenskim učnim jezikom. — Poslanec Klun je govoril o ustanovitvi strokovne šole za lončarstvo na Kranjskem in za lesno obrt v Ribnici ter izrazil zahvalo vladi za državno podporo, podeljeno muzeju, ter ta zavod tudi nadalje državi priporočil v blagohotno podporo.

(Nove domovinske postave) načrt predložil se je te dni državnemu zboru. Kedar pride v državnem zboru na dnevni red, hočemo tudi mi o tem govoriti.

(Iz proračunskega odseka državnega zbora). Ne davno je bil o tem govor, kako bi se davki plačevali po potu c. kr. poštne hranilnice. — Novi pravosodni minister grof Gleisbach je izdal naredbo, da se časniki ne smejo zapleniti, ako pišejo o postopanju raznih gosposk. On privoščič časnikom precej svobode. To so posebno Mladočehi z veseljem sprejeli. Znaniti se bodo začeli Čehi in sedanja vlada drug drugemu približevati? — Državni zbor se je posvetoval o podporah, za kraje, kateri pomanjkanje trpe.

(Novega denarja) bodo prihodnje leto v Avstriji skovali, in sicer cekinov za 50 milijonov goldinarjev, srebrnih kron za 6 milijonov, krajcarjev (po 2 beliča) za 400 tisoč, beličev pa za 100 tisoč goldinarjev.

(Hrvatski princ). Zagrebčanje in sploh Hrvatje so jako veseli, da je dobil v Zagrebu stanujoči nadvojvoda Salvator moškega potomca, prvega v Zagrebu rojenega princa habsburškega rodu!

(V ogerski državni zbornici) so ministri in poslanci, kateri slednji so se radi krivičnih volitev pritoževali, ropotali, da je bilo grdo. Še na dvoboj so pozvali ministra notranjosti.

(Iz Galicije) se bode preselilo 800 kmetov v Brazilijo. — V Levovu je židovska banka ustavila plačila, veliko ljudi trpi škodo.

(Razmere v Bosni) ne bodo še tako dobre, kakor se sem ter tja čuje. Dve deputaciji, tako poroča „Reichsp.“ ste namenjeni k cesarju na Dunaji, da bi se pritožili o krivicah, katere se godé v Bosni.

Ogled po širnem svetu.

(Italijansko). Pred tednom se je sešla poslanska zbornica in je v prvi seji injavil bivši minister Gioliti, da bode razkril nove goljufije Crispijeve pri rimski banki. — To utegne vendar enkrat škodovati mogočnemu, brezobzirnemu ministru.

(Predor skozi Simplon) boste izvršili Italija in Švica. Poslednjo bode to stalo 15 milijon frankov.

(Turško). V Macedoniji še ni konec ustaje. Niso samo nezadovoljni Bolgari, ampak tudi Grki. In kakor prvi upajo pomoči z Bolgarskega, prav tako drugi z Grškega, kjer so že začeli denar pobirati za macedonske prostovoljce. Bržčas vsled tega je turški zastopnik zapustil te dni

glavno grško mesto, Atene. — V Aziji še vedno koljejo kristijane.

(Na Kubi že Španci) imajo zoper puntarje nad 70 tisoč vojakov, vendar hoče vlada, naj bode ondi 120 tisoč rednih vojakov in 40 tisoč prostovoljcev; s to množico upajo napraviti ondi mir.

Dopisi.

Pol ure od Žalca. Pred par dnevi pripopiha k meni neki kmetič, držoč v roki prav čudno, rekel bi, zá-nj osodepolno dopisnico. Takoj sem uvidel, od kod in koga da je. Dopisnica glasi se doslovno: „Berthold Kraus, landwirt. Maschinen-Fabrik und Eisengiesserei Prag-Bubna. Herrn F. Ž. in G. — Im Falle Sie binnen drei Tagen den fälligen Betrag von 21 fl. nicht ein-senden, übergebe ich die Angelegenheit meinem Rechtsfreund. Achtungsvoll pr. Berthold Kraus“. — Ubogi kmet bil je ves preplašen ter obledi, proseč me, naj odgovorim na dotično dopisnico v njegovem imenu. Stvar bila je namreč ta:

Spomladi ali kedaj je hodil po teh krajih neki agent od dotične tvrdke za različne gospodarske stroje, posebej še za rezanice. Marsikateri se je dal preslepiti in si je naročil rezanico, kar seveda samo na sebi ni nič slabega. Čudno je le to, kako se je vršila pogodba z agentom in kako jo zdaj izpolnjuje imenovana tvrdka ali firma. Ustmena pogodba se je glasila tako: plačati je rezanico v dveh obrokih počenši s 1. majem 1. 1896. (drugi obrok nas za zdaj toliko ne zanima). Torej omenjeni kmet sprejel je stroj pred kratkim, a zdaj mu g. Kraus grozi že s tožbo. Ali je to pošteno, ali je to pravično?! V sostvar sem si pač razložil tako: Agent je dobil kmeta na limanice na način, kakor se glasi zgoraj pogodba, a podpisal ali podkrižal se je kmet na pismeno nemško pogodbo, ki je še sploh ni znal brati ali je ni razumel, in tako stavil je agent samooblastno in samovoljno pogoje, ugodne ali neugodne za kupca, v pismeno pogodbo, na kojoj se zdaj sklicuje tvrdka. Če sem pravo pogodil, je pač velika sramota za tvrdko! Povrh je še omeniti, da je stroj prav za nič, kakor mi je pravil kmet sam. Kmetu sem seveda povedal, kar mu gre, da si bo zapomnil za bodoče, a zraven sem ga tudi potolažil, ker je bil že tako ves pobit in potr. —

Kdaj bo pač prišel sv. Duh nad vas nekatere gospodarje in posestnike, da bi vam razsvetil še nekatere temne kotičke vaše sicer brihtne glavice! Hvala Bogu, zdaj imamo že različne obrtnike, ki jih prej nismo imeli (Slovinci!) imamo tudi svoje livarne in druge take tovarne, ki nam izdelujejo različne stroje, različne priprave za poljedelce in druge manjše obrtnike. Zakaj ne gremo torej „k svojim“, kar je prav za prav naša dolžnost in v lasten hasek. Recimo, če bi bil šel oni kmet v Žalec h gospodu Lorberju, ki ima v svoji zalogi najfinišne in trpežne gospodarstvene stroje in tudi rezanice, gotovo ne bi imel take smole, kakoršno ima po lastni krivdi. Pa nekateri si mislijo, če si naročim Bog vé od kod, da so si na boljšem, pa vselej ali navadno se spečejo. Pri domačinih kupujmo, pri njih, ki so naši, s katerimi se da kaj pogovoriti in ki ne delajo z nami tako neusmiljeno in brezozirno, kakor kak tujec, ki bi nas dal koj „na boben“, če bi šlo. Pa to nam mora narekovati že zdrava pamet, da vam je gledati na to, da se povzdigne tudi domača obrt, ki jo naši sosedi gotovo ne bodejo veliko podpirali — pač pa nasprotno. Toliko v svarilo in presojevanje.

Od Sv. Marjete ob Pesnici. Tudi vi valovi pesniški, ki žuborite tik šolskega posloja, drvili ste se začetkom tega meseca kakor nalašč v večem številu mimo novega, poleg cerkve ponosno se dvigajočega in daleč po okolici se blestečega zavoda za vzgojo in poduk nadobudne šolske mladine, kakor da bi hoteli i vi biti priča izvanredni svečanosti. Bilo je v nedeljo dne 3. novembra t. l. ko je pokanje topičev po tri fare na okrog oznanjevalo redko slovesnost, katera se je tu vršila. Blagoslovalo in otvorilo se je lepo posloje — nova šola, ki se je zgradila s požrtvovalnim sodelovanjem soobčanov. A stavba jim dela čast in v ponos si smejo šteti Šmarjetčani, kajti mimo drugih izrazila jim je tudi šol-

ska oblast po g. Ant. Baumgartnerju, načelniku pismenim pōtem pohvalno priznanje nad solidno izvršitvijo nove šole. Še vnkov vnuki bodo svojim dobrotnim pradedom zato peli hvalo.

To svečanost so povečali še svojo prisotnostjo odlični p. n. gostje, kakor vč. gosp. stolni dekan Bohinc, c. kr. šolski nadzornik in ravnatelj gosp. H. Schreiner in precejšno število gg. učiteljev, ozir. učiteljic iz sosedstva.

Cerkveni del slovesnosti se je pričel še spremljanjem vč. gosp. stolnega dekana iz župnišča v cerkev. Po odpevanju nekterih psalmov podali smo se v procesiji v novo poslopje, kjer se je vršilo blagoslovljenje prostorov. V primerno ovenčani sobi izgovoril je vč. gosp. dekan kratke besede, razloživši pomen popevanih psalmov, tičočih se danes vršeci slavnosti. — Za tem je sledilo cerkveno opravilo. Pri propovedi povdarjal je vč. gosp. govornik vzvišenost in težkoče poklica učiteljskega, predstavlja za vzor ljudomilega in brezmadežnega Zveličarja. Napominjal je pa tudi učečo se mladino na njene dolžnosti nasproti svojim učiteljem in starišem, govoreč jim k srcu z blagohotnimi opomini gledé nrvnostnega vedenja. Po slovesni sv. maši podalo se je ljudstvo v prostorno sobo novega posloja, kjer je c. kr. nadzornik gosp. H. Schreiner v poljudni besedi ljudstvu na srce polagal besede slavnega našega pedagoga Slomškega, tičočee se sodelovanja doma s šolo, t. j. starišev z učitelji, ker le tedaj je zajamčen vspeh šolske vzgoje in pouka. Naj bi te lepe in resnične besede gosp. govornika ne bile glas vpijočega v puščavi!

Sedaj je nastopila osemletna deklica (iz I. razr. II. odd.) na oder ter se s krepkimi besedami, katere je jako neustrašljivo, razločno in vrlo naglaševaje govorila, zahvaljevala imenom šolske mladine ljubim starišem za žrtve povodom nove stavbe, obljublja jim to vse s pridnostjo, ubogljivostjo in sploh z nabiranjem lepih čednosti in potrebnih nauk bogato poplačati. Konečno še zahvali g. Štef. Kovačič, šolski vodja v imenu prebivalcev vse slavne korporacije, kakor krajni, okrajni in deželni šolski svet na izdatnem podpiranju in sodelovanju pri izvršitju tega težavnega podjetja, katero se je tako častno dovršilo. Govornik jim obljubi imenom navzočega domačega učiteljstva zastaviti vse dušne in telesne moči za povzdigo in procvit šolstva v blagor upapolne mladine, naroda in domovine. K sklepu se hvaležno spominja najvišjega dobrotnika in zaščitnika šole, presvitlega cesarja Franca Jožefa I. ter mu zakliče trikratno živio, k čemur mu vsi navzoči navdušeno pritrdijo.

Ko je do poldneva trajajoč slavnostni del svečanosti bil dokončan, zbrali so se povabljeni kmalo potem k bogato pripravljene mizi, katero je blagodušno pokrila radodarna roka šolskih prijateljev, a jo okusno priredila gospa Kovačičeva. S tem se je pričel zabavni del tega slovesnega dne. Med primernimi napitnicami in veselim razgovarjanjem so nam potekle hitro tudi te urice skupnega bivanja.

Po odhodu najodličnejših gostov zabavali smo se združeni še v ožjem krogu pod vodstvom g. Kovačiča, kot spretnega stolovodja prav „po domače“. Tu je imel vsakdo izmed navzočih priliko videti, kako se lahko pošteno razveseljuje gospoda s slovenskim kmetom in obratno. Uvidel je bržkone ta dan marsikateri, da je taka zabava pripomoček ne samo vedriti si srce s pošteno šalo in blagoglasnim petjem, ampak si ob jednom tudi bistriti um in se navdušiti za kaj višjega; da se priprosti kmet v poštenu družbi lahko privede iz jednolične vsakdanjosti do boljšega spoznanja svojih okolščin, do vaje v spretnem in pametnejšem govoru i. dr. ter tako marsikaj pridobi na omiki in razumu. Nedvomno bode ta dan vsakemu vdeležencu vzbujal vesele, neizbrisljive spomine.

Iz Gornje Radgone. Obhajali smo v nedeljo dne 24. novembra t. l. veselico s petjem in tombolo. Da nam je že bilo treba spet kake veselice, dokaže to, da je bilo v precej velikih prostorih g. J. Skerleca vse polno ljudij, vrlih Slovencev, tako da jih še veliko ni imelo prostora sedeti. Počastilo nas je s svojim prihodom veliko gospodov in gospej iz okolice, in tudi iz bližnjih krajev bilo jih je veliko, med katerimi moram posebno omeniti gospeje kapelske pevce

Zahvala.

Slavna družba sv. Mohorja v Celovcu je pred kratkim podarila za šolsko knjižnico v Libojah, veliko število lepih in podučljivih knjig, za koje velikodušno darilo podpisani tem potom izreka svojo najtoplejšo zahvalo.

Krajni šolski svet Liboje, dne 30. listopada 1895.

Franc E. Fridrich,
načelnik.

Jaslice

narejene in za izrezati; barvani papir po eni in po obeh straneh, svilnati papir v vseh barvah; zlato peno, kot vse druge božične predmete priporoča

trgovina Dragotin Hribar-ja v Celji.

Ravno dotiskan!

„Ilustrovani narodni koledar“

za navadno leto 1896

je dobiti elegantno vezan po 1 gld., broširan po 70 kr., pri

Drag. Hribar-ju v Celji.

Dacar

z velikoletnim, dobrim službenim spričevalom, želi zopet vstopiti. Dopisi pod S. G. poste restante, Šoštanj. 1—1

Služba okrožnega zdravnika

za zdravstveno okrožje Trbovlje—Dol s sedežem v Sv. Lenartu ob Savi, je razpisana v smislu postave z dne 23. junija 1892. l. Letna plača 500 gld. in popotni pavšal 462 gld. Prosilci morajo biti slovenščine in nemščine v besedi in pisavi popolnoma zmožni, ter se zavezati peljati domačo lekarnico.

Prošnje naj se vložijo do 15. grudnia t. l. pri županstvu v Trbovljah.

(225) 1—1

Ferdinand Rošl, s. r.
načelnik.

P. n. gospodom graščakom in veleposestnikom, priporočam se v službo za gospodarskega upravnika oz. oskrbnika

imam izvrstna izpričevala, sem 28 let star, neoženjen, pravicoljuben, marljiv in značajan; v vseh strokah kmetijstva, živinoreje, knjigovodstva itd. teoretično in praktično izurjen ekonom. Vešč obeh deželnih jezikov v besedi in v pisanji. Ponudbe naj se blagovolijo poslati upravnistvu tega lista, pod šifro „Stajerc 1“. (223) 2—1

V najem se daje od 1. dne januarja 1896 leta

gostilna v „Narodnem domu“.

Radi pojasnil in podrobnih pogojev se je ponudnikom pismeno ali pa ustmeno zglasati pri podpisnem upravnem odboru.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1895.

Za upravni odbor:

dr. vitez K. Bleiweiss,
predsednik.

(224) 2—1

Pratika za leto 1896

na drobno in debelo

se dobi pri

Dragotin Hribar-ju v Celji.

Prodaj

800 hektolitrov letošnjega vina

(209) 4—3

Anton Gregorič,
posojilnični tajnik in posestnik
v Ptuj.

Vrt se daje v najem

v mestu Celji.

3—3 Kje, pove upravništvo tega lista. (213)

Na prodaj

so po ugodni ceni en težek voz (na pol parizar) en voziček za mesarja, ene majhne in ene velike sani, na posestvu dr. Ivana Dečka v Gaberji pri Celju. (217) 2—2

Dvojno stanovanje

v šolski ulici, hiš. št. 21 v Celji je takoj za oddati; — eno v II. nadstropji na levi strani ima 5 sob, kabinet, kuhinjo in vse drugo potrebno; — drugo v I. nadstropji na desni strani ima 3 sobe in tudi vse drugo potrebno. Izgled na Savinjo, na mestni park, Šmiklavški hrib in na Lišce.

Izve se natančneje v hiši sami, ali pa pri „Grenadirbirtu“ na Polulah.

V Celji, 16. novembra 1895.

(219) 2—2

Josef Jezernik.

Na prodaj

imam 12 hektolitrov dobre slivovke domačega kuhanja. Prodajam na drobno in na debelo. Na drobno 60 kr., na debelo 55 kr. liter. Poskušnja vsakemu na zahtevanje franko. Postavljam na kolodvor v Sevnico. Znanim firmam dam 3 mesečni rok; neznanim le proti povzetji.

Luka Senica, 218 (3—2)

trgovec in žganjar v Podgorji pri Sevnici ob Savi.

Ivan Nep. Gosar

akademični slikar

si usoja uljudno naznaniti preč. duhovščini in slavnemu občinstvu, da sem se preselil v Celje.

Priporočam se najuljudneje za napravo oltarnih slik, slik na presno, oljnatih slik, križevih potov itd. itd.

Zagotavljam vedno fino izvršbo, solidno delo in primerne cene. (222) 3—1

Matevž Sinkovič

umetni in portalni mizar

v Celji, Gosposka ulica, št. 25

priporoča se za izvršitev vsakovrstnih umetnih mizarških del, po (187) zmernih cenah. 8—6

Delo solidno, ukusno ter trajno.

= „Svoji k svojim!“ =

Anton Kolene

trgovec v Celji

kupuje vsake vrste deželne pridelke, kakor: fižol, suhe gobe, divji in pravi kostanj itd. itd. Kakor tudi fino namizno sadje, breskve, hruške, jabolke itd. itd. vse po najnižjih cenah. (179) 9—7

(186)

8—6

C. kr. privil.

I. spodnještajerska zaloga oblek

za gospode ter oblek (uniform) za uradnike in vojake

— Častni član pariške izumiteljske akademije —

M. Weiss, Celje

Gospodska ulica

(Herrengasse) 8

nasproti hotela

„Erzherzog

Johann“

priporoča

svoje patentovane snemne kožuhe za uniforme, gornje obleke za gospode in dame ter veliko zalogo vsakovrstnih uniform.

Velika izber inozemskih modnih tkanin, vsakojake kožuhovalne, pravi tirolski loden, dežnih plaščev, lovskih in navadnih kožuhov za v mesto, potovanje itd.

Kožuhe vsake vrste prevzamem v prenapredbo po moji patentirani naredbi za snemanje.

Pri naročilih od zunaj zadostuje, če ni prave natančne mere, tudi dobro pristoječa obleka.

Zmerne cene, točna postrežba. Cenike in priznalna pisma pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

Med. doktor Hinko Šuklje,

večletni asistent dr. Valente, profesorja porodništva in primarija kirurgije dr. E. Schleimer-ja, ordinira v Celji, Graška cesta (Grazer-Strasse) št. 15, I. nadstropje, vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in pa od 3.—4. ure popoldne. (154) 10—7

Najboljše kakovosti, blagodejen, oživljaljoč, krepi in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Želodčni

ali

Marijaceljski liker

1 steklenica stane 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate steklenic 4 gld. 80 kr.

Dobiva se

v lekarni Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani, zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

(136)

10—5

JOSIP KOŽENY

narodni krznar v Celji

Graška ulica (Grazer-Strasse) št. 4

priporoča se slavnemu narodnemu občinstvu na deželi in velečastiti duhovščini i. t. d., za napravo vseh krznarskih del, kakor: kožuhovalne, raznih čepic, mufov i. t. d. po najnižjih cenah. Tudi vsa popravila izvršim točno, solidno in ceno.

(Opomba uredništva.) Ker so naši sprotniki razglasili drugega krznarja za svojega in ga kot takega priporočajo, je naša posebna dolžnost podpirati tega, ker ga hočejo uničiti oni. Poskusimo se, kdo bo zmagal! (183) 9—7

Mayfarth & Comp.

prenesljive štedilne kotlene peči

za kuhanje in poparjenje živinske krme, krompirja, itd. za kuhanje vode in perila, za peke in mesarje, za napravlanje masla, za tovarne mila ter kemičnih snovij, kakor tudi za vse domače in kmetijske potrebe. Porabi se le malo kuriva ter se lahko povsod postavi. Samo one z vilito tvrdko so prave. Zahteva naj se cenik tudi o reznicah za krmo, repo in krompir, mlinskih za drobenje in tlačenje, koruzne robkalnice, žitne čistilnice in izbiralnice, preše za seno in slamo, vitala ter mlatinice.

Ph. Mayfarth & Comp.

Dunaj, II., Taborstrasse 76.—tovarna kmetijskih strojev. (202) 10—3

Katalog z mnogimi priznanimi pismi brezplačno. Iščete za zastopniki in preprodajalci

IG HELLER, DUNAJ

24 Praterstrasse Nr. 48

Jaglje Dopoludne 182 Straz obciaci v Sloveniji

in vsaki drugi dan na obciaci takoj zastavljati

Preprodajati se lahko.

(48) 20—18